

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพการ เรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากเอกสาร หนังสือ ประกาศ คำสั่ง และโครงการของกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 240 โรงเรียน ที่ประกาศในแผนพัฒนาฉบับที่ 5

2. ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการนิเทศการสอนจากหนังสือ หลักสูตร คู่มือครู เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สัถนภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ ถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน

2. วิธีการสอน
3. การใช้สื่อการเรียนการสอน
4. การวัดและการประเมินผล
5. การจัดการเรียนเสริมหลักสูตร
6. การนิเทศการสอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอนี้ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) ซึ่งตอบโดยเสรีตามหัวข้อที่กำหนดให้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก) ตรวจสอบดูความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูภาษาไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 15 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรในการวิจัยเป็นครูภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (คปส.) ทั่วประเทศ จำนวน 240 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนในโครงการฯ โดยการสุ่มแบบธรรมดาศา (Simple random sampling) ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ได้ตัวอย่างประชากรโรงเรียนในการวิจัยรวม 192 โรงเรียน โดยใช้ครูภาษาไทยทั้งหมดของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางดังนี้

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่เป็นประจำกร ทั้งหมด	จำนวนครูของโรงเรียน ที่เป็นตัวอย่างประจำกร
1	12	10	20
2	20	16	32
3	8	6	12
4	8	6	12
5	30	24	48
6	32	26	52
7	30	24	48
8	24	19	38
9	19	15	30
10	21	17	34
11	15	12	24
12	20	16	32
ส่วนกลาง	1	1	2
รวม	240	192	384

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยและกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก การเก็บข้อมูลใช้วิธีเดินทางไปเก็บด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ โดยในเขตการศึกษา 1 และส่วนกลางผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลเอง ส่วนในเขตการศึกษา 2-12 ได้ส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประจำกรให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปรวมทั้งสิ้น 384 ชุด ได้รับคืน 313 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.50

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบคำตอบ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2. คำถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประเมินค่า นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) โดยการกำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถามออกเป็น 4 ระดับ คือ

เห็นด้วยมากที่สุด	เท่ากับคะแนน	4
เห็นด้วยมาก	เท่ากับคะแนน	3
เห็นด้วยน้อย	เท่ากับคะแนน	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	เท่ากับคะแนน	1

การหาค่ามัธยเลขคณิต ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนน้ำหนักคำตอบ
	f	แทน	ค่าความถี่ของคะแนน
	x	แทน	ค่าคะแนนน้ำหนักคำตอบ
	N	แทน	จำนวนคำตอบทั้งหมด

การแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิตที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ดังนี้

- 3.50-4.00 หมายความว่า นำไปใช้ สอดคล้อง ได้รับ มีการจัดมากที่สุด
- 2.50-3.39 หมายความว่า นำไปใช้ สอดคล้อง ได้รับ มีการจัดมาก
- 1.50-2.49 หมายความว่า นำไปใช้ สอดคล้อง ได้รับ มีการจัดน้อย
- 1.00-1.49 หมายความว่า นำไปใช้ สอดคล้อง ได้รับ มีการจัดน้อยที่สุด

3. นำค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิตของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนนจากแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางโดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

- S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- $\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
- $\sum fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
- n แทน จำนวนตัวอย่างประชากร

(John E, Freud 1981: 61)

- 4. ข้อมูลวิเคราะห์ด้วยการหาค่าสถิตินำ เสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง
- 5. ปัญหาและอุปสรรค ความต้องการและข้อเสนอแนะ นำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่